Цана нумэру 50 кап.

БЕЛАРУСКАЯ ДУМКА

ШТОДЗЕННАЯ ГАЗЭТА.

Рэдакцыя і Адміністрацыя — Востра-Брамская, № 9 — адчынена што дня, апрача сьвята, 10—3 гадз.

Год I. Вільня, субота, 28 чэрвеня 1919 г. № 31.

Вільня, 27 чэрвеня 1919 года.

Немцы падпісалі мір. Ня будзем варажыць, якога веку дажыве ён, і будзем пэўны у адным: з двух пазыцый, цераз якія выпала прахадзіць чалавецтву да сусьветнага парадку, адна здалася. Асталася другая пазыцыя— бальшавізм. На яго наваляцца цяпер з падвоенай энэргіяй. I шмат пытаньняў паміжнароднага характару у скорым часе будзе разьвязана. У тым ліку і пытаньне беларускае. Дарма намагаліся расейскія і польскія шовіністы нізьвесьці яго да стану унутранай расейскай ці польскай справы. Дарма казалі аб нас заграніцаю усякую, карысную ім няпраўду. Прыйшоў час, што пачынаюць прыслухоўвацца у вялікім сьвеце і да беларускага голасу. I хоць зычнасьці яго перашкаджае нашая-ж цямната і несьвядомасьць, з якой карыстаюць ворагі, аднак лепшым сынем бацькаўшчыны пасьля вялікіх трудоў удаецца паддзержаць гонар Беларусі. Цяпер мы пэўны, што голас наш Антанта пачуе і даведаецца аб справах беларускіх ня толькі ад польскіх паноў на Беларусі, якія ужо парупіліся выслаць сваю дэлегацыю у Парыж, але і ад паўнамоцных прадстаўнікоў усей беларускай грамады. Будзем-жа пэўны, што Антанта ня зробіць нас маскальскімі, ці паляцкімі, ці якіх іншых паноў батракамі і, не вымагаючы нашага запраданьня за сачавічную поліўку (як ужо пасьпелі зрабіць нашы некаторыя сучасныя «прыяцелі»), а толькі ва імя агульна-чалавецкіх ідэалаў і ва імя крыві і сьлёз, вылітых Беларускім Народам на аўтар вызваленьня сьвету, паможа нам выбрацца на торную дарогу адраджонага жыцьця.

Будзем верыць, што гэтак, а ня йначай будзе разьвязана беларускае пытаньне.

Будзем верыць і р а б і ц ь.

Будзем усьведамляцца і гуртавацца без маруды і з усіх сілаў.

I мы зваюем свае злыдні.

АПОШНІЯ НАВІНЫ.

Весткі Польскага Генеральнага Штабу.

Варшава, 24 чэрвеня.

Фронт Галіцыйска - Валынскі.

Украінскія атакі пад Янчынам і Ваўковым на паўдзён ад Пшамысьлян адбіты 8 пяхотным палком з вялікімі стратамі для ворага; пры гэтым мы узялі каля 100 палонных. Вялікія бойкі у раёні між Бурштынам і Рагатынам істнуюць.

На Валыні каля Чартарыйску-Рафалаўкі вылазкі разьведчыкаў.

Фронт Палескі. Спакойна.

Фронт Літоўска-Беларускі. Каля Пастаў вялікая дзеяльнасьць артылеры, на другіх вучастках Фронту спакойна.

Пачатак вайны з Немцамі?

ПАЗНАНЬ, 25 чэрвеня. Камунікацыя глаўнага даводзтва ад 24 чэрвеня. **Паўночны фронт.** На куяўскім вучастку і далей сільная дзеяльнасьць нямецкай артылеры. Уночы непрыяцель ударыў на Цагельню і Бжузкі і пакуль што забраў гэты раіон. Контратакаю яго адтуль выкінулі. Пад Патэркам мы зьнялі патруль з афіцэрам на чале. На другіх вучастках спакойна. **Заходні фронт.** Апрача звычайных стычак, спакой. **Паўднёвы фронт.** Каля Кенпінска узмоцненая дзеяльнасць разведчыкаў з абодвых бакоў. Між Падзамчам і Верушовым непрыяцель хацеў перайсьці цераз Просну, але яму у гэтым перашкодзілі, увечары нямецкая артылерыя абстрэлівала Верушоў і падняла ў гэтым мястэчку пажар. На другіх вучастках фронту спакойна.

Немцы і флот.

НАУЭН, 24 чэрвеня. Рэакцыйная нямецкая прэса з радасьцю вітаець вестку аб патапленьні нямецкага флоту, адзначаючы, што вельмі прыемна, што у мамэнт найвялікшага прыніжэньня Нямеччыны нямецкі дух выявіўся ў такой справе. Нямецкі флот з славаю пашоў на дно, але ня дастаўся ворагам.

Усяго затоплены 22 судны, з іх 9 баявых судоў і 13 крэйсяроў. (ПАТ)

Роспуск Нямецкага Нацыянальнага Сабраньня.

БЕРЛІН, 24 чэрвеня. Чакаецца роспуск Нацыанальнага Сабраньня. Новыя выбары не адбудуцца, пакуль цяперашні кабінэт ня выйдзе ў адстаўку. (ПАТ).

Назначэньне Брокдорф-Рантцау.

КОПЭНГАГЕН, 24 чэрвеня. Брокдорф-Рантцау назначаецца нямецкім паслом у Данію. (ПАТ).

Пазыцыя нямецкіх генералаў.

БЕРЛІН, 24 чэрвеня. Нямецкія газеты пішуць, што камандуючыя дабравольчаскімі арміямі афіцэры у Ваймару: Грэнер, Маркер, ф. Літвіц, Ольдэрсгаўзен і адмірал Тротта мелі нараду, падпісаць мір ці не. Большасьць выказалась за падпісаньне умовы. Гіндэнбург выказаўся процiў падпісаньня міру. (ПАТ).

Адстаука Носке.

БЕРЛІН, 24 чэрвеня. Пішуць, што чакаецца адстаўка Носке, якая выклікаецца пагрозай афіцэраў стралковага корпусу пакінуць часьці, калі мір будзе падпісаны без агаворак. (ПАТ).

Маніфэстацыя у Парыжу.

ПРАГА, 24 чэрвеня. Чэскае бюро прэсы паведамляе з Бэрліну: «Vossische Zeitung» піша, што учора у 9 гадзін увечары з францускіх фартоў адбылися салюты з прыгоды заключэньня міру. На вуліцах Парыжу вялікія маніфэстацыі ў чэсьць ураду. Прад вэрсальскім замкам адбыўся вялікі мітынг, былі прамовы. На бульварах граюць аркестры. Жыхары радаюцца (П. А. Т.).

Уражаньне хаўрусьнікаў ад патапленьня нямецкага флоту.

ЛІОН, 24 чэрвеня. Вестка аб патапленьні ўласнымі экіпажамі нямецкага ваеннага флоту, зрабіла цяжкое ўражэньне на ўсіх сяброў мірнай канфэрэнцыі. Яны пачыналі верыць у маральнае адраджэньне нямецкага народу, але гэты выпадак паказывае, што немцам ня можна верыць.

Падзел Турцыі.

ЖЭНЕВА, 24 чэрвеня. У Парыжу адбудзецца сустрэча прадстаўнікоў мірнай канфэрэнцыі з дэлегатамі дзяржаў, паўстаўшыў ад раскіданьня Турцыі. Прадстаўніцтва будзе ад Арменіі, Сірыі і Палясьціны. Ад Палясьціны будуць сіаніцкія арганізацыі. Дэлегатамі жыдоў напэўна будуць Сакалоў і Вэйцман. (Б. В. Д.).

Мэмель для Літвы.

ПАРЫЖ, 18 чэрвеня. «Temps» падае адказ Антанты немцам. У 10 аддзелі адказу кажацца аб Мэмелі: Кааліцыйныя і злучаныя дзяржавы ня лічуць, каб адарваньне Мэмелю ад Нямеччыны магло парушыць інтарэсы жыхароў. Край гэты заўсёды быў літоўскім. Большасьць жыхароў, дзеля іх пахаджэньня з роду і мовы, ёсьць літоўская. Довад, што большасьць жыхароў места Мэмелю ёсьць нямецкая, ня мае сур'ёзных падстаў, тым больш, што гэта ядыны выхад да мора для Літвы. Немцы павінны Мэмель і ўвесь край перадаць дзяржавам кааліцыі тады, калі будзе выяснены лёс літоўскай дзяржавы.

Сьвяткаваньне Люблінскай Уніі.

Арганізаваны у Пінску камітэт Люблінскай Уніі надрукаваў у польскай і беларускай мовах адозву да жыхароў, якая кліча да урачыстага сьвяткаваньня 1 ліпня 350 угодкаў Люблінскай Уніі.

Пасьпех арміі Денікіна.

СТАКГОЛЬМ, 24 чэрвеня. Водле вестак, атрыманых з Гэльсінгфорсу, вайскі ген. Денікіна ідуць напярад—на паўноч каля Царыцына і на паўднёвы захад у гэтым жа кірунку. Данскі басэйн знаходзіцца цяпер у руках проціўбальшавіцкіх войск. Чырвонаармейцы уцякаюць без парадку. Пры адступленьні яны ўзрываюць масты, псуюць зялезную дарогу і вывозяць ўсе матэрыялы. (П. А. Т.)

Петлюра у Румыніі.

ВЕНА. Кар. «Св. Сл.» піша, што глава Украінскай Рэспублікі Петлюра, жывець інкогніто ў адной з вёсак Букавіны. У размове з адным афіцэрам свайго штабу Петлюра на разьвітаньне сказаў, што праз некаторы час украінцы зразумеюць, што расейскі бальшавізм нічым не рожніца ад расейскага царызму і з бальшавікамі трэба таксама ваяваць, як і з былымі царскімі жандармамі. І ось, калі на яго бацькаўшчыне народ гэта зразумее, то ён зноў пачне працаваць на яго карысьць.

У ВІЛЬНІ.

„Рэзалюцыя“.

«Виленскій Курьеръ» замясьціў цікавую «рэзалюцыю», якую вынесла вядомая «Ліга хрысьціянскіх работнікаў» у Вільні на пытаньне аб бягучым мамэнце «Віл. Кур.» піша: «Па запрашаньню «Лігі хрысьціянскіх работнікаў Сьв. Казіміра» з Варшавы прыбылі у Вільню дэпутаты варшаўскага Сойму кс. Ксежынькі і п. Гдык. У іх присутнасьці 22-га чэрвеня адбыўся мітынг польскіх работнікаў, на каторым былі прыняты рэзалюцыі: 1) вымагаць ад ураду, каб без усякай маруды распачаць падгатоўчыя работы у Вільні на выбары у варшаўскі законадаўчы сэйм, каб гэтым зрабіць канец усё яшчэ неабмяркованаму палажэньню у Віленскай зямлі; 2) зьвярнуцца да польской ваеннай улады з просьбай распачаць адпаведныя крокі дзеля ратаваньня польскага і каталіцкага насяленьня, якое ёсьць у Менску і паветах: Вялейскім і Дзісьненскім; 3) зьвярнуць увагу мясцовых ўлад на ненармальны стан справы стравованьня, бо ня гледзячы на пасыланую нам помач нашымі братамі з Пазнані, мы ня можам у поўнай меры карыстаць з гэтае помачы з прычыны непарадкаў і слабога транспарту, што асабліва мае месца ў Лідзе, гдзе здараецца навет крадзеж тавараў; 4) з болем у сэрцы даведаліся мы а скандальных напасьцях сацыялістаў-дэпутатаў варшаўскага сэйму на каталіцкі касьцёл; выказываем сваё глыбокае абурэньне з прычыны падобных учынкаў, бо каталіцкая рэлігія бараніла нас ад усякіх грабежскіх нападаў да бальшавікоў уключна».

«Виленскій Курьеръ», замясьціўшы рэзалюцыю дадае: «Мы не падаём «спэцыяльных» выразаў гэтае рэзалюцыі з прыгоды іх немагчыма-войстрага характара. Мы, апроч таго устрымліваемся ад камэнтарыяў на конт некаторых пажаданьняў гэтай рэзалюцыі. Мы скажам толькі, што цана рэзалюцый, якія выносяцца на мітынгах—якога-б рода мітынгі ні былі,—даўно вядома, асабліва цана рэзалюцый тых мітынгаў, каторыя згукаюцца з вучасьцем сталічных гастралёраў. Мы ня можам яшчэ ня выказаць свайго зьдзіўленьня перад універсальнасьцю рэзалюцыі: яна датыкаецца блізка што усіх бакоў упраўленьня. На якім праве мітынг, ды яшчэ мітынг адной толькі часткі работнікаў, так вольна «распараджаецца» усім краёвым жыцьцём?»

Мы далучаемся да пагляду «Віл. Кур.».

Цікавая гісторыя.

У апошнім часе ў «Виленскомъ Курьерѣ» зьявіліся абвесткі аб стварэньні беларускага хора. Цікава, што гэтыя паны-арганізатары набіраюць сваіх пявуноў цераз расейскія газэты.

Амэрыканскія місыі.

Цяпер у Вільні знайходзяцца дзьве амэрыканскія місыі. На чале адней з іх стаіць капітан Робэрт Нэйтон Кунц, прадстаўнік хрысьціянскай амэрыканскай ратунковай адміністрацыі (American Relief Administration); на чале другой стаіць паручнік Леон Гэрштэнзапг, прадстаўнік жыдоўскага злучнага камітэту раздачы помачы.

Усё танее.

У зьвязку з падпісаньнем мірнай умовы ўсё пачало танець. Мануфактура патанела без мала на 100 працэнтаў.

Загад віленскага вокругу, які быў дагэтуль на сьв. Юрскай № 36, цяпер перанесьлі (апрача загаду дзяржаўнай маемасьцяй) на сьв. Юрскую вул. № 13.

Пісьмо у рэдакцыю.

У № 23 «Беларускай Думкі» надрукована, што ўладару дому № 28 на Полоцкай вуліцы было адмоўлена ў прыняцьці заявачнай дамовай кніжкі, дзеля таго, што некаторыя з кватэрантаў гэтага дому запісаліся беларусамі.

Гэтым пісьмом паведамляю і вельмі прашу паважаную Рэдакцыю надрукаваць у чарговым нумэры газэты, што выжэй памянуты закід не згаджаецца з праўдай, а ёсьць лгарства.

Прашу таксама іншыя газэты, каторыя перадрукавалі гэтую заметку, надрукаваць гэта пісьмо.

Кіраўнік заявачнага бюро
VI вокр. м. Вільні *В. Пожэрскі.*

Увага Рэдакцыі. Аўтар заметкі не адкідаецца ад яе, дадаючы, аднак, што усё гэта пададзена да друку са слоў кіраўніцы дому п. Р. Шульскай, каторая і дагэтуль не замальдавала кватэрантаў на тэй-жа, відаць, прычыне.

Рэдактар і выдавец У. Знамяроўскі. Друкарня «Віленскага Выдавецтва», Мала-Стэфанаўская, 23.